

**UDVALGTE
SKRIFTER: III,
ØIEBLIKKET, NO. 1-9**

Published @ 2017 Trieste Publishing Pty Ltd

ISBN 9780649610914

Udvalgte Skrifter: III, Øieblikket, No. 1-9 by S. Kierkegaard

Except for use in any review, the reproduction or utilisation of this work in whole or in part in any form by any electronic, mechanical or other means, now known or hereafter invented, including xerography, photocopying and recording, or in any information storage or retrieval system, is forbidden without the permission of the publisher, Trieste Publishing Pty Ltd, PO Box 1576 Collingwood, Victoria 3066 Australia.

All rights reserved.

Edited by Trieste Publishing Pty Ltd.
Cover @ 2017

This book is sold subject to the condition that it shall not, by way of trade or otherwise, be lent, re-sold, hired out, or otherwise circulated without the publisher's prior consent in any form or binding or cover other than that in which it is published and without a similar condition including this condition being imposed on the subsequent purchaser.

www.triestepublishing.com

S. KIERKEGAARD

**UDVALGTE
SKRIFTER: III,
ØIEBLIKKET, NO. 1-9**

UDVALGTE SKRIFTER

AF

S. KIERKEGAARD

III

ØIEBLIKKET

KJØBENHAVN

REITZELSKE FORLAG (GEORGE C. GRØN)

1895

ØIEBLIKKET

Nr. 1—9.

AF

S. KIERKEGAARD

TREDIE UDGAVE

KJØBENHAVN

REITZELSKE FORLAG (GEORGE C. GRØN)

1895

Handwritten notes or scribbles in the upper right corner.

NO. 1111
SOUTHYKKEKI

VS. RAGGED SOUTHYKKEKI

R. M. R.

Nr. 1.

Indhold.

- 1) Stemning.
- 2) Til „dette skal siges“; eller hvorledes anbringes et Afgjørende?
- 3) Er det forsvarligt af Staten — den christelige Stat! — om muligt at umuliggjøre Christendom?
- 4) „Tag et Bræk-Middel!“

24. Mai 1855.

Stemning.

Plato siger, som bekjendt, etsteds i hans „Stat“, at først da kan det ret blive til Noget, naar de komme til at regjere, som ikke have Lyst dertil. Hans Mening er vel den, at under Antagelse af at det er Dygtigheden, er Ulysten til at ville regjere en god Garanti for, at der sandt og dygtigt vil blive regjeret, medens den Herskelysten kun altfor let bliver enten En som misbruger sin Magt til at tyrannisere, eller En, hvem Lysten til at regjere bringer i et skjult Afhængigheds-Forhold til dem, over hvem han skal regjere, saa det med hans Regjering egentligen bliver Øienforblindelse.

Denne Bemærkning kan ogsaa finde sin Anvendelse i andre Forhold, hvor det gjælder om, at Noget bliver tilgavns Alvor: under Antagelsen af Dygtighed er det bedst at Vedkommende ikke har Lysten. Thi vistnok er det saa, som Ordsproget siger, at Lysten driver Øieblikket. 3. Udg.

Værket; men den sande Alvor fremkommer egentligen først, hvor et Menneske, med Dygtigheden mod sin Lyst af et Høiere tvinges til at paatage sig Arbeidet, altsaa: med Dygtighed mod Lyst.

Saaledes forstaaet kan jeg sige, at jeg forholder mig rigtigt til den Opgave: at virke i Øieblikket; thi Gud veed det, Intet er min Sjæl mere imod.

At være Forfatter — nu ja, det behager mig; naar jeg skal være ærlig maatte jeg vel sige, at jeg har været forelsket i det at producere — men vel at mærke, paa den Maade som jeg vil det. Og det jeg har elsket er lige det Modsatte af at virke i Øieblikket, det jeg har elsket er just: Fjernheden fra Øieblikket, den Fjernhed, hvori jeg saa, som en Forelsket, kan hænge efter Tankerne, og, som en i sit Instrument forelsket Kunstner, underholde mig med Sproget, aflokke det Udtrykkene alt som Tanken fordrer dem — livsalige Tidsfordriv: en Evighed igjennem kunde jeg ikke blive træt af denne Beskjæftigelse!

At stride med Menneskene — nu ja, det behager mig i en vis Forstand; jeg er af Naturen saa polemisk lagt an, at jeg egentligen kun føler mig i mit Element omgiven af den menneskelige Middelmaadighed og Lumperie. Dog paa eet Vilkaar: at det tillades mig, taust at foragte, at møtte den Lidenskab, der er i min Sjæl, Foragt, hvad mit Forfatter-Liv ogsaa har givet mig rigtig Leilighed til.

Saaledes er jeg et Menneske, om hvem det med Sandhed gjælder, at han ikke har den mindste Lyst til at virke i Øieblikket — formodentligen er jeg just af den Grund udseet dertil.

Naar jeg skal virke i Øieblikket, maa jeg, ak, tage Afsked med Dig, Du elskte Fjernhed, hvor der var Intet at haste efter, altid god Tid, hvor jeg kunde vente Timer, Dage, Uger for at finde Udtrykket just som jeg vilde have det, medens der nu maa brydes med alle

slige den kjæle Forelskelses Hensyn. Og naar jeg skal virke i Øieblikket, vil der være en Deel Mennesker, hvem jeg skylder det, dog idetmindste stundom at fage noget Hensyn til alt det Ubetydelige, som Middelmaadigheden med stor Vigtighed belærende foredrager, alt det Galimathias den, ved selv at bringe det med, faaer ud af hvad jeg skriver, al den Løgn og Bagvaskelse, som et Menneske er udsat for, mod hvem de to store Magter i Samfundet: Misundelse og Dumhed med en vis Nødvendighed maa sammensværge.

Hvorfor vil jeg da virke i Øieblikket? Jeg vil det, fordi jeg evigt vilde fortryde at lade det være, og evigt fortryde, om jeg lod mig afskrække ved, at den Slægt som nu lever, vel i det Høieste kun vil kunne finde en sand Fremstilling af hvad Christendom er, interessant og mærkelig, for saa ganske roligt at blive hvor den er, i den Indbildning at være Christne, og at Præsternes Legen-Christendom er Christendom.

Til „dette skal siges“; eller hvorledes anbringes et Afgjørende?

Den Indsigelse jeg har gjort mod det Bestaaende er afgjørende. Hvis nu Nogen vil sige — og jeg er forberedt paa, at selv det mig veivilligste Menneske vil tale saaledes — „Indsigelsen er dog saa frygteligt afgjørende“, da kunde jeg hertil svare: anderledes kan det ikke være; eller jeg kunde svare med et Ord af en af mine Pseudonymer: naar Inderlighedens Borgport længe har været lukket og endelig aabnes, bevæger den sig ikke lydøst, som en Mellemdør, der gaar i Fjedre.

Dog kan jeg ogsaa forklare mig nøiere. At anbringe et Afgjørende — og dette er Opgaven — lader sig ikke gjøre paa samme Maade som alt Andet; og naar nu tilmed Tidens Ulykke just er dette „til en vis Grad“, til en vis Grad at gaae ind paa Alt, naar dette just er Sygdommen. saa maa der for Alt passes paa, at det saavidt det er muligt ikke skeer, at den ogsaa til en vis Grad gaaer ind herpaa, hvorved Alt er taht. Nei, et Afgjørende anbringes anderledes end Andet. Som Rov-Dyrets Spring paa sit Bytte, som Ørnens Stød i Faldet, saaledes anbringes et Afgjørende: pludseligt og samlet i Eet (intensivt). Og som Rov-Dyret ener Snildhed og Kraft: først snildt holder sig ganske stille — saaledes stille kan intet tamt Dyr være; og saa samler sig heelt i et eneste Spring eller Stød — saaledes kan intet tamt Dyr samle sig til eller reise sig i Springet: saaledes anbringes et Afgjørende. Først stille — saa stille er Veiret aldrig paa en stille Dag, saa stille er det kun før Torden; og saa bryder det løs.

Saaledes anbringes et Afgjørende. Og troe Du mig, jeg kjender kun altfor godt Tidens Brøst, at den er karakterløshed, Alt til en vis Grad. Men som „et speilklart Skjold af slebent Staal“ saa blankt „at hvor Solens Straale falder, blinker den med dobbelt Glands tilbage“ som et saadant Skjold frygter mest af Alt, end den mindste Plet — thi end den mindste Plet, og det er ikke mere sig selv, saaledes frygter et Afgjørende enhver Berøring af og med dette „til en vis Grad“. Det forstaaer jeg, skulde jeg ikke forstaae det, jeg der, kjendt af Alle, er kjendt selv af Børnene paa Gaden under Navnet: Enten — Eller.

Thi hvad er Enten-Eller, at jeg skal sige det, som vel sagtens maa vide det. Enten-Eller er Ordet, for hvilket Fløiderene springe op, og Idealerne vise sig — livsalige Syn! Enten-Eller er Tegnet, der giver Adgang til det Ubetingede — Gud være lovet! Ja, Enten-Eller